

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttár sora 20 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztői Iroda

Kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt, hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK“

XVII. évfolyamára.

Történelmünknek nagy és nehéz korszakát éljük. Aggodalom helyett szívünket fölemelő bizalom, néma várakozás helyett erőteljes munka, széthúzás helyett hatalmas sorakozás, kétségeskedés helyett öntudatos cselekvés, kapkodás helyett böles megfontolás kell, hogy képezzék nemzetünk fő jellemvonásait. Politikában és hadvezetésben ezen erényekkel diadalmaskodtak őseink. Ezek kell, hogy áthassák nemcsak a nép vezéreit, hanem az egész nemzetet. Együtt kell éreznünk, együtt kell cselekednünk, együtt kell áldoznunk, mert a jövő egész dicsősége a mi nemzedékünké, mely felelős lesz a történelem kérlelhetlen ítélőszéke előtt.

A mi vármegyénknek, a mi társadalmunknak is részt kell venni a nagy nemzeti munkában, amint hogy Alsófehér vármegye mindig elől állott a nemzet napszamosai sorában, küzdve,

fáradva nemes, fölemelő eszmékért s azok valóztatásáért. Ha kevesen is vagyunk számban, ha gyöngék is vagyunk anyagi erőben, ez nem tántorított meg soha kötelességeink hű teljesítésében. Az igaz szabadelvű eszmék munkásai voltunk s azok is maradunk. Elveink, nézeteink, törekvéseink hű kifejezője a „Közérdek“ lesz jövőre is, melynek anyagi és szellemi támogatására felhívjuk hazafias közönségünket. Buzgó, lelkes munkatársak ajánlották fel tevékeny közreműködésüket s mi rajta leszünk, hogy mint eddig, úgy ezután is lapunk csak a közérdeket szolgálja.

A „Közérdek“ szerkesztősege:

Dr. Magyarai Károly. Török Bertalan.

Főmunkatárs:

Dr. Ebergényi Sándor.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt — kr.
Félévre 3 „ — „
Negyedévre 1 „ 50 „

A lap esinos kiállításáról és pontos szétküldéséről a „Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-gyár Részvénytársaság“ mint kiadó gondoskodik, hova az előfizetések mielőbbi beküldését kérjük.

Józan politika.

A nemzeti párt az Ausztriához való gazdasági viszonyunk önálló ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot a szabadelvű párttal együtt egyhangulag elfogadta és ezt a határozatot úgy indokolta és magyarázta, hogy az adott viszonyok közt nem létezik más kivétel ut és hogy lényegében ez a javaslat nem jelent egyebet, mint csak azt a provizóriumot, melyet a párt f. évi október hóban már megszavazott. A párt határozata tehát nem hangozhatott másképp, mint ahogy tényleg hangzik és amint azt a nemzeti párt részéről is gróf Apponyi Albert a párt gyűlésében indokolta.

Apponyi felfogása szerint a jelen pillanat Magyarországra nézve történelmi fontosságú és e felfogást Magyarország minden higgadtan gondolkozó eleme osztja vele. Magyarország és annak a monarchiában elfoglalt állása egész Európa közvéleményében forduló pont-hoz érkezett, mert ama körök is, melyek e nézet elől eddig elzárkóztak, arra a szilárd meggyőződésre jutottak, hogy Magyarország önállósága és állami

TÁRCZA.

Mért is születtem én . . .

De sokszor siratom,
Beh meg is könnyezem
Az én sugártalan,
Hányatott életem . . .
Beh sokszor kérdezem:
Vajjon a földtekén
Számszaporítónak
Mért is születtem én?

Hisz, ha porszem vagyok
És más semmi . . . semmi . . .
Olyan mérhetetlen
Mért tudok érezni?
Vagy tán az olyanak,
Ki érzésben szegény,
Búját átérezni:
Ezért születtem én?

Pakots József.

Egy modern Marco-Polo.

Az utóbbi időben az északi népek, oroszok és skandinávok, az afrikai utazásokat kivéve, az ismeretlen tajak felkutatása terén az első helyre emelkedtek. Nordenskjöld, a szerencsés Nansen és a vakmerő, még mindig bizonytalan sorsu Andrée a sarki vidékek felkutatásának heroszai; az oroszok pedig szibériai és turkesztáni mérhetetlen

birtokaik megismerésére nem egy lelkes honfitársukat küldtek ki. Néhány évvel ezelőtt Prsevalszki hatolt be a Baikal-tó mentén a Lena folyó forrásvidékéig, most pedig egy fiatal, alig harmincz éves svéd, dr. Sven Hedin tert haza s számot be az utóbbi két éven tett közép-ázsiai utazásáról. Hogy röviden és kifejezően jellemezzük ennek az utnak a jelentőségét, csak annyit említnünk, hogy a Marco-Polo világhírű utazása óta Ázsia belsejébe ily fontos expedíció nem hatolt. Erről a kolosszális földrészről, az emberiség bölcsőjéről, az a nézet van elterjedve, hogy teljesen ismerjük, különösen összehasonlítva a Livingstone, Stanley, Nachtigall daczára még nagyobbára terra incognitát jelentő fekete világrészszel, Afrikával.

Pedig a világ legnagyobb hegyrendszere, a Himalaya s a Karakulu hegység és az általuk körülzárt Pamir és Ocheti fensik, Hedin utazása előtt nem sokkal ismertebb része volt a földtekének, mint a Csád és Tangjaniga tó közti nyam-nyam lakta óriási területek.

Az a vaskos kötet, mely erről az utazásról beszámol, a képzelhető legérdekesebb olvasmány. A szerző és utazó, Oszkár király nagylelkűsége folytán, minden anyagi eszközökkel ellátva indult el 1893 október havában. Azóta három évet töltött Ázsia belsejében, egymásután beutazva az eddig em-

ber nem járta forró homoksivatagokat, a szibériai hóihar söpörte fagyos pusztaságokat, majd a kínai nagy fal mentén Kincs-eu tartományon át gyalog Pekingbe ért. Stockholmból Pekingig! Milyen szép ut s főleg milyen hasznos ut.

Mint említettük, 1893 októberben indult el. Pétervártól Orenburgig 2200 kilométert tett meg vasuton s majdnem ennyit a szibériai rendes közlekedő eszközökön „harautasz“-on Turkesztán fővárosáig, Taskendig.

Ide való utazása alatt Hedin az Aral-tó, az ebbe torkolló Szir-Darja s az Otrari romok, Európa egykori elpusztítottjának, a híres Dsingiz-khánnak temetkezési helye mellett haladt.

Taskendről első célpontja felé, a Pamir-fensik irányában délnek fordult. A síkságból ide két 4000—5000 méter magas szoroson át lehet behatolni. Hedin az aránylag legkevésbé veszélyes, hóiharoktól meglehetősen óvott Tanghisbai szorost választotta, de ezeknek a körülményeknek daczára is végtelen küzdelmeket kellett kisedő karavánjával kiállani. Hol járatlan őserdőkön, hol glecsereken, majd sohase járt szakadékokon kellett átvergődni, folyton élet-halál közt lebegve. A hőmérséklet gyakran —38-ra esett s a mélyebb völgyekben is legfeljebb —24 foknyi enyhülést észleltek. Legnagyobb veszedelem ezen a környéken a gyakori hó-

függetlensége egyik legmegbízhatóbb támasza a monarchiának. Ezt az erkölcsi erőt semmi körülmények közt sem szabad kockáztatni, mert Magyarország megrázkódása közepett szilárd pontot és megbízható támaszt képezzen tántoríthatlanul és erősen a maga önálló államiságában.

Fel kell tennünk, hogy végre a függetlenségi párt is, mely most végzetes obstrukcióba lovagoltatja magát turbulens elemei által, arra a hazafias belátásra fog jutni, hogy az ország ügyeit mégis csak el kell intézni, és hogy a közgazdasági kérdésekben nem szabad függő ügyeknek léteznök. 1898. január 1-én minden a feje tetején álljon és rendszertelenség, fejetlenség, anarchia uralkodjék a gazdasági ügyekben? Semmi körülmények közt sem szabad annak megtörténni, hogy közgazdasági vonatkozásaink, kereskedelem és forgalom december 31-én törvényen kívüli állapotba jussanak és hogy mindenki, még a leghívatatlanabbak által is a saját előnyükre kihasználtsanak.

Midőn a már egyszer elhatározott provizóriumot még egyszer, de tekintet nélkül az osztrák reichsrathra, elhatározzuk, ezzel nem teremtünk más állapotokat azoknál, melyeket októberben elhatároztunk. Ez a határozat ezer és ezer olyan ügynek a rendezését jelenti, melyek különben a levegőben lógnának és jelenti egy pillanatnyi szükség kielégítését. A vámszövetség és a bank ideiglenesen meghosszabbítatik, amint azt már amugy is elhatároztuk, a kvótakérdést

pedig egy évre a király döntésére bizzuk.

Ez az eljárás semmiképpen sem lehet kárunkra, hanem csak hasznunkra. Vajjon ezt a mai törvényt nagy gazdasági előnyök fogják-e kísélni, azt nem lehet okvetlen állítani, mert a gazdasági előny csak akkor fog mutatkozni, ha ennek az állapotnak vége lesz. Hogy azonban a miniszterelnök által benyújtott törvényjavaslat mérhetetlen károkat fog elhárítani, az olyan bizonyosság, mely elől ez országban senki sem zárkózhatik el.

A végleges rendezés kérdése későbbi időnek marad fentartva és a miniszterelnök javaslata pontosan megállapítja ezt az időhatárt. Most az ország érdeke az ideiglenes rendezést követeli a törvényen kívüli állapot elkerülése végett és a legesekélyebb rövidség nélkül az országgyűlésnek lesz fentartva a végleges rendezés felett határozni. Azok az osztrák hangok, melyek Magyarország jogát és jogosultságát, hogy az önálló vámterületet 1903. előtt felállíthatja, kétségbe vonják, mert Ausztria-Magyarország nemzetközi szerződésai addig az ideig vannak kötve, Bilinszky volt osztrák miniszter egy alaptalan és indokolatlan nyilatkozatára támaszkodnak. Ezt a személyes, hamis nézetet már alaposan megczáfolták és kétséget kizárólag be van bizonyítva, hogy Magyarország joga az önálló vámterületre és az 1867. XII. t. cz. 68. §-a szerint való önálló rendelkezése a nemzetközi gazdasági szerződések által a legkisebb csorbát sem szenvedti, hanem Magyarországra esu-

pán azt az egy kötelezettséget rója, hogy a nemzetközi szerződéseket az önálló vámterület mellett is be kell tartania. Arra azonban, hogy a vámközösséget Ausztria és Magyarország közt fenn kell tartani, ezeknek a nemzetközi szerződéseknek a legkisebb befolyásuk sines.

Midőn ma abban a helyzetben vagyunk, hogy a nemzeti párt határozatát egész hordereje szerint méltathatjuk és politikusi tényképpen üdvözölhetjük, egyúttal kifejezést adunk annak a szilárd meggyőződésünknek, hogy a közjogi ellenzék sem fogja néhány elvakult izgatató kedvéért Magyarország tulsúlyát feláldozni és semmiképp sem fog vonakodni, hogy a tények kényszerítő hatalma előtt meghajoljon és később a végleges állapotok megteremtésében alkotmányos módon közreműködhessek.

Alsó-Fehér vármegye királyi tanfelügyelőjétől.
3190—1897 sz.

Alsó-Fehér vármegye igen tisztelt Tanítóihoz.

A „Franklin-Társulat“ kiadásában ez idő szerint, magyar, német és román nyelven, gazdasági ismereteket terjesztő „Néplap“, „Volksblatt“, „Poporul“ című képes heti lapok jelennek meg.

Midőn a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak f. évi november hó 30-án 4822 eln. szám alatt kelt magas rendelete folytán ezen valóban népies irányú szerkesztett heti lapokat, melyek a gazdasági ismeretek különféle ágazatainak néptünk közt való terjesztésére kiválóan alkalmasak, a tankerületemben működő összes állami, községi és felekezeti tanítók figyelmébe ajánlom, tisztemmel ezt azon reményben, hogy az igen tisztelt Tanító urak, kiknek naponként alkalmuk van néptünkkel

vihar. Oly elementáris erővel, oly óriási bömbléssel súvölt végig a pusztai tájakon, hogy a számum borzalmi nyulnak meg a Himalaya lejtőjén. Aki társaitól csak néhány lépésnyire távozott, menthetetlen elvesz a viharban, mert sem emberi hang, sem fegyver durranása nem képes a hóvihar szemét, fület bémító bömblését tularsogni.

Végre 1894 márcziusában eljutottak a Karakul tóhoz, honnét az egész Pamir-Karagos medenczét át lehet tekinteni. Ideje is volt már, mert az expedició tagjain a hegyi betegség szokásos tünetei, szédülés, fejfájás, légzési nehézségek mutatkoztak. Márczius 18-án megérkeztek az orosz uralom egyik végállomására Pamirshijbe, hol az orosz helytartóság nagy örömmel fogadta a bátor utazót.

Az a terület, melyen Hedin áthaladt, a föld egyik legérdekesebb területe, az emberi nem tulajdonképeni bölcsője. A Pamir-fensík, mely a világ három legnagyobb hegyláncának: a Himalaya, Karakorum és a Kneu-Lim hegységeknél csomódási pontja, és idők óta a „világ födele“ elnevezést viseli. Világhírű fontosságot kölcsönöz ennek a pontnak még az is, hogy itt érintkezik az angol és orosz világbirodalom. Ez az a bizonyos pont, amelyen a jövő nagy harcának talán döntő mérkőzése fog lefolyni. Két évi hosszas diplomáciai tárgyalások

után állapították meg 1895 tavaszában a két világbirodalom itt elhuzódó, állítólag végleges határát.

Ennek a fontos vidéknek pontos hydrográfiai és orográfiai térképe Hedin műve s aki e környék fentebb jelzett fontosságát tekintetbe veszi, belátja, hogy ennek a térképnek elkészítése nem hiába való munka volt. De nem csak száraz geográfiai adatokat gyűjtött össze a svéd utazó, hanem a mesés őskor ide fűződő temérdek mondását találjuk meg feljegyzései közt. A Pamir-csoport főhegyesuce, a Mustagata körül csoportosulnak ezek az archaikus feljegyzések. A Mustagata ormán (Mustagata anyai, mint havasok királya) laknak az összes indo-germán népek prófétái: Mohamed, Jézus, Mózes és Ali. Egyik népmonda szerint, midőn Ali halála közeledtét érezte, ajtaja előtt egy fehér teve jelent meg, mely a próféta kilehelt lelkét a hegy ormára vitte. Midőn egy őskori fejedelem Kodjar kán a kínaiak ellen viselt háborút, kivonult seregével a Raug-kul tó partjára, a tulnyomó erő ellen Allahtól segílyt esdeklendő. Alig hangzott el imája, a Mustaga ormáról negyven hófehér ménen negyven feketébe öltözött lovag vágatott le s belevetette magát a kínaiak tömegébe s hamarosan szétverték az ellenséget. Ezt a szent hegyet Hedin megmászni igyekezett, de csak 5590 méter magasságra jutott. De azért ez is 1600 mé-

terrel több, mint a legmagasabb európai hegy magassága.

A Pamir-csoport után Hedin a közép-ázsiai síkságok felkutatását tűzte ki céljául. Ennek az utazásnak eredménye teljesen felforgatja Közép-Ázsia eddigi térképrajzát. Az expedició első célja Khotan városa volt. Ennek az utazásnak a leírása, még abban az egyszerű, keresetlen alakjában is, melyet Hedin nyújt, a legmegragadóbb és érdekfeszítőbb olvasmány. 1895 febr. 17-én indultak el, kezdetben a Jarhand folyó völgyének irányát követve. Merket városában szervezte Hedin a tulajdonképeni pusztai-expediciókat. A kised karaván tagjai következők voltak: Sven Hedin, egy Izlam nevű hű szolgája, egy Kasim nevű benszülött vezető s két szintén benszülött vadász, kiknek állítólagos tájékozóképessége már az első héten csütörtököt mondott. Tíz tevet, tíz kecskét, két vadászkutyt, harmincz napra való eleséget, 450 liter vizet és a szükséges geometriai eszközöket vitték magukkal. Április 10-én hatolt a karaván a tulajdonképeni sivatagba és rögtön másnap szembe találkoztak egy borzasztó hóviharral. Csak a delezttével lehetett némiképen eligazodni. Csakhamar a vízkészlet is kevésnek bizonyult s az utazók megismerték a szomjuság hasonlíthatatlan kínjait. Május első napján az utolsó tömlő is kiürült. Nem maradt egy csepp vizük sem. Hiába ölték

érintkezni, ezen lapokat minél szélesebb körben terjeszteni fogják.

Egy-egy lap évi előfizetési ára: 1 frt 50 kr. Az előfizetések a „Franklin-Társulat”-hoz (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. szám) küldendők be.

Nagy-Enyed, 1897. december hó 10-én.

Dr. Szabó Mihály,
Alsó-Fehérmegye
kir. s. tanfelügyelője.

Darányi törvénye.

Ama törvényjavaslat tárgyalása alkalmából, melyet dr. Darányi Ignác a mezőgazdasági munkások viszonyának rendezése tárgyában terjesztett a képviselőház elé, szocialista munkások, akik a javaslat ellen tüntetést kíséreltek meg, a képviselőház előtt csoportosultak. A csoportosulás szétoszlata nem került nagy megerőltetésbe és a tüntetés említés sem érdemelne, ha annak oktalanságát nem akarnók kimutatni.

A törvényjavaslat, mely e pillanatban a képviselőház előtt fekszik, nem a munkás elnyomását jelenti, hanem az aratás biztosítását. Ezt a nagy közgazdasági érdeket semmi körülmények közt sem lehet s nem szabad külföldről eredő szocialista izgatás veszedelmeinek és külföldi szocialisták meg gondolatlan és lelkiismeretlen izgatásai által bekövetkező megsemmisülésnek kiszolgáltatni. A magyar szocializmus sokkal hazafiasabb érzelmű, hogyszem romlásnak tenné ki a hazát a tőke ellen viselt küzdelemben. Ha pedig mégis ez a szándék, akkor kétszeres kötelessége az államhatalomnak, hogy ezt az árulást megakadályozza és egyszer s mindenkorra lehetlenné tegye a mezőgazdasági munkások sztrájkját.

A szóban levő törvényjavaslattal a cél — úgy látszik — tökéletesen el van érve; az aratási sztrájk jövőre Magyarországon nem lehetséges. De ez az eredmény semmi esetre sem olyan eszközökkel és erőszakkal

rendszerrel érte el, melyek a harcokat a közvetlen érdekek közt elkeseredettebbé és kíméletlenebbé teszik, hanem olyan intézkedésekkel, melyek a mezei munkást kielégítő mértékben óvják, kivánalmait kielégítik, érdekeit megvédik és a panaszoknak minden okát, a sztrájkoknak minden ürügyét elveszik, — de a sztrájk lehetőségét is kizárják.

A munkaadókat e törvény köti és kötelezi, a munkásokat pedig olyan védelemben részesíti, aminő az egész világ munkásvédő törvényhozásában még nem fordult elő e században. És épen ez az, ami az ipari munkásoknak és a szocialdemokratáknak nem tetszik: a mezőgazdasági munkás elégedetlensége megszűnik és ezzel egy igen fontos tagja válnék le a szocialdemokraczia testének.

A szocialdemokraták tüntetését csak a Darányi-fele törvény czélszerűsége megerősítésének kell tartanunk, — írja a „P. Corr.” — és e törvényt a legnagyobb eréllyel és amaz érdekek méltatásával, melyek hozzáfűződnek, kell végrehajtani. A mezőgazdák bekére kényszeríti a munkásaikkal és megvédi ezeket a tulkapások ellen. Ez Darányi törvényjavaslatának a főelve és már előre is biztosítja számára az áldásos és messzeható sikereket.

A nemzetiségi sajtóból.

A hazai oláh újságok meghúzták a vészharangot, azt mondván, hogy a románság végveszedelme közelg, s megfújták a harczi riadót, hogy küzdelemre szólítsák az oláhokat ellenségeik, a magyarok ellen. Minderre pedig alkalmat szolgáltatott nekik a községyi helynevek megmagyarosításáról szóló törvényjavaslat. Ez a javaslat azonban csak ürügy volt nekik s inkább föltehető, hogy mostani agitációjuk egy hosszú, titkos munkának a végső kitörése. Hisz még hónapokkal ezelőtt, mikor még minden csöndes volt, terjesztették a hírt, hogy valami van a le-

meg a kecskéket: vérük nem csillapította kínjaikat. A benszülöttek a tevék belében levő undorító nedvvel csillapították torkuk égető szomjuságát. Lassan-lassan egyre fogyott a Marasán, úgy, hogy csakhamar Hedin és hú szolgálja, Kasim, egyedül maradtak.

Három napi kínos vándorlás után Kasim éles szeme megpillantott a láthatár peremén egy zöldelő tamariska-fát. De neki már nem volt ereje tovább menni s összeesett. Hedin, ki a fa feltűnéséből egy folyó közellétére következtetett, összes erejét összeszedve odasietett.

De a folyó medre ki volt apadva. Hosszas keresés után valahol a nádasban felfedezett egy kis vizet. Miután saját szomját csillapította, börcsímáját belemerítette s felkereste vele a visszamaradt Kasimot.

Uj erőt nyerve folytatták utjokat Khaham felé. Mielőtt azonban ide értek volna, egy esodálatos felfedezést tettek. Egy kiapadt folyó partján egy régi város romjaira leltek. A homokba temetett, nagy faalkotmányokból álló város nagy buddhista-kultusz székhelye lehetett, ami a feltalált tárgyakból, különösen egy óriási Buddha-szoborról és buddhista felírású pergamentekből, bizony következtethető.

Dr. Hedin négy napig tartózkodott e helyen. Ásatásai eredményeként jól konser- vált sirookra bukkant, melyekben teljesen elfegyverzett, nyilas és hegyes lovagokra,

továbbá térdelő, sarkukon ülő asszonyokra talált, kiknek fekete hajuk gondosan fésülve és feldíszítve volt. Hedinnek a homok vándorlására vonatkozó számítása alapján ez a város körülbelül 1000—1200 év előtt dőlt romba s így virágzása a mohamedán hódítás előtti időre tehető.

Hedin utazásának egy másik nagyon fontos eredménye Közép-Ázsia egyik legnagyobb tavának, a Loh-Nor helyzetének meghatározása. Mindaddig ez a tó keletről nyugatra nyúló helyzetben látható térképeinken. Hedin szerint iránya ép merőleges erre, azaz délről északnak vonul. Ebből érthető, hogy az egész hihető fensík és Gobi sivataga víz- és hegyrajzi térképe ez uj felfedezés nyomán lényegesen változik.

Nagy nehézségek leküzdése után Sven Hedin áthatolt a kínai falon s azokon a rabló hajlamú mongol népeken, melyeknek 1894-ben Dutrenil de Rhin, egy francia utazó is áldozata lett, s 1896 végére megérkezett Pekingbe.

Utjának jelentőségét nem kell megint ismételnünk. Az elmondottakból is kitűnik, hogy Sven Hedin, bár nem járta be a neve annyira a világsajtót, mint Nansené, vagy Andréé-é, méltó honfitársa ezeknek s különösen méltó utódja Közép-Ázsia első, középkori felkutatójának, a vénezei Marco Polonak.

vegőben s valami történni fog. Sokáig tanácskoztak a tulzó vezérek, míg végre meg- egyeztek. Sajátságos dolog, hogy az agitációt csakis az a két újság folytatja, mely többé-kevésbbé vonatkozásban, illetve összeköttetésben áll Romániával. Ez a két lap a nagyszebeni Tribuna és az aradi Tribuna Poporului, melyről csak nem rég kitudódott, hogy a román kormány egyik kiküldött embere meg akarta vásárolni. Talán meg is vásárolta már, mert ez a lap legutóbbi számában fennen kiáltó hangon hirdeti a román irredentát. Hivatkozik a németekre, akik, bár tiz országuk van, egy uralkodó alatt egyesülve, boldogan élnek. Sovárgó szemmel tekint, úgy mond, az olaszokra is, kiket Garibaldi fölszabadított, eltűlvén azt a sok hercegséget, mely az ő nemzettestüket addig földarabolta. Románia is két darabból áll, mondja tovább, de Moldva és Havasalföld ma Károly alatt egyesült erős ország.

Beteljesedett immár a ti időtok is — szól végül a magyarországi románokhoz. Emeld föl homlokodat, oh román, és tekints szét magad körül! Az idők szelleme van a népek fölött s elérkezett a megváltás órája. Félre a gyávakkal és kislelkűekkel! Emelkedjünk föl mindannyian és gondolatban és érzésben egyesülve vessünk véget az ellenség üldözésének. Emeljünk erős várat a mi népünknek. Püspökök és parasztok, gazdagok és szegények, minden román lélek szálljon a harcra, mert az idő betelt s az idők szelleme velünk van. Nincs megváltás áldozat nélkül és akik nem akarnak áldozatot hozni, rosszabbak ránk az ellenségnél. A felénk csak utunkban állanak. Dobjuk félre azokat, akik haboznak. Gyenge a szavam és nem elég erős a nyelvem, a ti karccok azonban duzzad az erőtől, emeljétek hát föl. Az idők szelleme velünk van. Ébredj föl, román, halál-álmodból!

Igy, vagy legalább is ilyen formában ír a nagyszebeni Tribuna is, s mind a két újság prózában és költeményben is a leghallatnabb lázítást fejt ki a magyarság ellen. A Tribuna Poporului-ban megjelent egy vers La Lupta (A harcra) czimen, mely Lukács László ismert dalához hasonlóan a hegyek közt lakó népnek szól s felszólítja, hogy adott jelre rohanjon le az ősi erdőkből.

A tanító a társadalomban.

„A tanító a társadalomban” czimmal e b. lap 98-ik számában Mózes Mihály ur tollából egy cikk jelent meg, mely vármegyénk tanügyével s annak tanítói karával foglalkozik. Miután felteszem, hogy cikkíró urat cikke megírásában nem egyes tanítók iránti ellenszenv, hanem a tanügy iránti meleg érdeklődés vezette, bátor vagyok cik- kére némely szerény észrevételt tenni.

Czikkiró ur véleménye szerint, lehet a tanító iskolájában bármily pontos, lelkiismeretes és végezheti kötelességét bármily szakértelemmel, nem fog elismerést arathatni! Ha pedig nincs elismerés, lassanként kihál a tanítóból a lelkesedés s helyébe lép a közöny, a nembánomság, mi által azután a nevelés szenved. Ezt pedig megakadályozni kötelessége minden tanügybarátnak, sőt magának a társadalomnak is.

Czikkiró ur, mint lelkes tanügybarát, siet is segítségünkre s praktikus utmutásokkal szolgál.

„Lépjek hát ki a tanító az iskola falai közül — ugymond cikkiró — s érintke- zék a szülőkkal; használja fel tudását arra

hogyminden esetre az általános nevelés axiómái keresztülvitelével magát a szülőt is vezesse arra a tudásra, melyre őt talán soha fel sem hívták.

„Ne elégedjék meg a tanító azzal, hogy olykor a nevelés céljából felkeresi a szülőket; hanem azt — mert az általános nevelés keresztülvitele viszi hazánkat elébb — koncentrálja abban, hogy alakítson nevelésügyi egyleteket.“ Hát, t. cikkíró ur! mi ezeket mind igen jól tudjuk! Tudjuk hogy a tanítónak, ha sikeresen akar tanítani és főképen nevelni, ismernie kell a gyermekek otthonát s a szülőket. Igyekszünk is tőlünk telhetőleg megismerni őket s a nyert tapasztalatokat növendékeink nevelésénél érvényesíteni.

Lehet ugyan, hogy ismer Ön oly tanítót is, ki ezt nem teszi, de hát, uram fia! melyik az a testület, melyben nincsenek kontrárok!

Nevelésügyi egyleteink is vannak régóta. Avagy nem ilyen egyletek a tanítói járáskörök?! Hisz azoknak az önmivelésen kívül célja a társadalom érdeklődését felkeltani az iskolák és általában a tanügy iránt. Azoknak tagjai nem csak a tanügy köréből, hanem a társadalom más rétegéből is lehetnek. Ülései nyilvánosak s azokon minden alkalommal a család és iskola köréből vett közhasznú felolvasások, értekezések tartanak, melyek mind igen alkalmasak a szülők nemesítésére.

Igen csodálom, hogy t. cikkíró ur mind ezekről — bár gyakran jelentek meg ily tárgyú cikkek e becses lap hasábjain — még eddig nem olvasott! Nagyon téved a t. cikkíró ur, ha azt hiszi, hogy a nagy közönség nem adozik kellő elismeréssel tanítóink! A társadalom mindig elismeréssel és méltánnyal viseltetett a jó tanítók iránt! Mi nem is kicsinyeltük ez elismerést soha! Ha itt-ott felhangzik is néha egy-egy panasz, az nem a szülők ellen, hanem az iskolafentartó testületek ellen szól, melyek anyagilag bizony sok helyen nem méltányolják kellőleg a tanító munkásságát.

Vannak vármegyénkben ifjusági egyletek is, melyekben a hazafiság és vallás-erkölcsiség ápolatik!

Takács István.

Jubiláris közgyűlés.

(Az „Alsófehérvármegyei Általános Tanító-Egylet“ gyulafehérvár-magyarigényi fiókkörének jubiláris közgyűlése Alvinczen.)

Megyénk „Ált. Tanító-Egylet“-ének egyik áldásosan működő fiókköre, a gyulafehérvár-magyarigényi fiókkör, f. hó 7-én tartotta meg őszi rendes, de legfőbb mértékben jubiláris közgyűlését, melyet a kör szeretve tisztelt elnökének Székely Lehel alvinczi igazgató-tanítónak néptanítói működése huszonötödik évfordulója alkalmából rendezett.

A tulajdonképeni közgyűlés lefolyásáról nagyon keveset írhatok, mert hiszen a program legnagyobb részét egy oly férfi ünnepeltetése foglalta el, ki acél izmokkal a népoktatásügy magasztos eszméje iránti meleg szívvvel haladt huszonöt éves pályafutásán.

De hisz lehetett-e ez máskép, midőn egy szeretve tisztelt törekvő kartársunk huszonöt éves pályafutását ünnepeljük, ki becses tanulságait, ki önképzése hasznos termékeit értékesíté odahaza saját községében huszonöt éves pályafutása alatt, ki, mint testünkben való test, vérünkben való vér

mint hivatott néptanító rányomta egy sárjadó nemzedékre saját jellemének belyegét!

És amennyire vártuk a pillanatot és amennyire jól esett látnunk, hogy ő is számottevő nyomatékos tényezője annak a társadalomnak, amelyben él; és amidőn láttuk az ő huszonöt éves munkássága előtt meghajolni a nagyokat és kicsinyeket, kik őszinte tiszteletük és szeretetük adóját jöttek leróni: akkor mértékkel meg nem mérhető arányban növekedett önbizalmunk, szeretetünk e rögzös pálya iránt; mert látjuk és érezzük a társadalomnak napról-napra érdeklődő rokonszenvét a népoktatásügy magasztos eszméje iránt.

És mi megtanultunk ünnepelni!

Leiki gyönyörrel szemléltük e nagy, ez impozáns ünnepet!

De nem, nem! Nem is lehetett ez máskép! Nagynak, impozánsnak kellett lennie ez ünnepnek, hisz huszonöt év a tanítói pályán nagy idő!

Székely Lehel megérdemelte ezt! Érdekeit nincs miért méltányoljam, hisz kik ott voltunk, mindnyájan éreztük érdemeinek kicsucosodását az ő ünnepeltetésében.

Huszonöt éves lelkes munkássága után, hazafias missziójának tudatában merítsen újabb erőt élethivatása reá szabta munkáját dicőséggyel tovább folytatni!

De hadd beszéljenek a tények!

Alvincz nagyközsége osztálykülömbőség nélkül örvendező lelkesedéssel várta a diszközgyűlés elérkezését, midőn alkalma nyílik megmutatni, miként öleli keblére azt a férfit, ki 25 év alatt vezére, oktatója volt.

Az alvinczi állami tantesület a felserdült ifjúsággal már hetek óta serényen buzgózkodott az ünnepség méltó előkészítésében, s e diszközgyűlés alkalmából megjelentek a legnagyobb szívelyességgel fogadtattak nem csak a kartársak, de a lelkes közönség részéről is, kik örömmel vállalkoztak az elszállásolás nem kis gondot adó munkájára.

A kör tagjainak legnagyobb része, élükön megyénk szeretve tisztelt segédtanfelügyelőjével dr. Szabó Mihálylyal, f. hó 6-án délután érkeztek az alvinczi indóházhoz, hol a tantesület tagjai üdvözölték az érkezetteket, s onnan kocsin kalauzolták szállásaikra.

Hetfőn — 6-án — este a megérkezett kartársak tiszteletére Székely Lehel kartársunk díszes vacsorát adott, hol kedélyes beszélgetés mellett eltöltvén az estét, azon kedves érzéssel mentünk pihenni, hogy kellemes modora, vendégszeretete mindannyiunk elismerését vívta ki.

Kedden — 7-én — reggel 9 órakor vette kezdetét a rendes közgyűlés, melyen a közönség részéről a legszebb hölgy-koszoru (valószínűleg volt tanítványok) s a tanügybarátok meglehetősen nagy számban vettek részt. Az ülés megnyitását megelőzőleg nyilvános tanítást tartott a III-ik osztályban Molnár Béla alvinczi állami tanító, ismeretvén a nyelvtanból a „kiegészítőt“. E tanítás a tárgysorozat rendén megbíráltatván, minden tekintetben sikerültnek találtatott.

E nyilvános tanítás után a kör elnöke Székely Lehel alvinczi áll. isk. igazgató-tanító igen szép magvas beszéddel nyitotta meg az ülést, ecsetelvén a tanító szép és magasztos hivatását.

Második pontnak következett volna Altmann József gyulafehérvári izr. tanító felolvasása, de miután a gyulafehérvári izr. tanítók a gyűlésen meg nem jelenhettek, e felolvasás elmaradt.

Ez után Makkai János magyarigényi áll.

tanító adta elő vitatételét e czimen: „Melyik fontosabb tárgy a népiszkolában: a nyelvtan-e, vagy az olvasás?“ Előadó behatóan foglalkozván a tárggyal, a nyelvtant alárendeli az olvasásnak, s rámutat azokra a bajokra, melyek az olvasás céljának elérésében gátolnak. Sürgeti az olvasás tanításának reformálását, rámutat arra, hogy az olvasókönyv egymagában nem elegendő az olvasás-tanítás céljainak elérésére, szükségesnek látja már az V- és VI-ik, ugyszintén az ismétlődően olvastatni a nemzeti nyelven írt népszerű termékeket. Fejtegeti a különféle kézírások olvastatásának szükségességét. Végül hat pontból álló javaslatot terjeszt elő, melyek élénk vita után, melyben érdemes segédtanfelügyelőnk dr. Szabó Mihály is részt vett, kisebb módosítások után elfogadtattak. Felolvasónak a közgyűlés szépen megírt és rendkívül érdekes felolvasásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Ezek után folyó ügyek és indítványok tárgyalatván, a tulajdonképeni közgyűlés déli 12 órakor éljenzés között bezaratott.

Félegy óra tájban az áll. iskolába járó tanulók nemzetiszínű lobogó alatt, a tanerők vezetése mellett, díszes ünneplő közönség kíséretében az óvodai helyiségbe vonultak, hol kezdetét vette az ünnepi diszközgyűlés, melyet a kör tb. elnöke nagyt. dr. Elekes Viktor esperes lelkész ur vezetett. A rövid elnöki megnyitót követő éljenzés után kéttagu bizottság küldetett ki: Makkai János és Halmi István áll. tanítók személyében, hogy a jubiléumot a diszközgyűlésre meghívják. Nehány percz múlva az üdvözölő „éljen“ kiáltások lelkesítő hangja mellett lépett a díszesen felekesített terembe a jubiléum, követve a két bizottsági tag által. És ekkor megzendült a dal! Az alvinczi áll. iskola vegyeskara énekelte a „Szózat“-ot Widmann Malvin áll. tanítónő vezetése alatt, oly preczizitással, hogy mindnyájunkat bámulatra ragadott.

Ez után megkezdődött az üdvözlések sorozata.

Szólásra emelkedett fel a kör tb. elnöke dr. Elekes Viktor, s mint a kör elnöke eszmékben gazdag s formailag is szép beszéddel üdvözölvén a jubiléumot a kör nevében, meghatottságtól reszkető hangon nyújtotta át a kör tagjainak arczépeivel ellátott díszes kiállítású albumot.

Utána dr. Szabó Mihály segédtanfelügyelő üdvözölte, mint a magas kormány szakközege.

Sebestyén Sándor általános tanító-egyleti alelnök az „Általános Tanító-Egylet“ központja nevében üdvözli, kérve Istentől kitartást a további küzdésre.

Halmi István gyulafehérvári áll. tanító nagy tetszés között szavalta el a „Huszonöt év“ című alkalmi költeményt.

Ugyancsak az áll. iskola vegyeskara zenitette rá az „Üdvözölő dal“-t, melynek hatása alatt a közönség Istenhez emelkedett fohászával.

Az ünnepies fény emeléséhez sokszorozva hozzájárult az egykori tanítvány, most a kerület nagyságos országos képviselője Szócs Pál, ki meghallva a távolban szeretett mesterének, első tanítójának huszonöt éves ünnepeltetését, örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy leróhassa háláját az ünnepelt iránt. A volt tanítványok nevében gyönyörű arany órát nyújtott át, czimlapján e felirással: „1872—1897.“

Az állami iskolába járó tanulók nevében

egy növendék; — Benedek Károly alvinczi ev. ref. lelkész az ev. ref. egyház-község nevében üdvözölte, s az egyház-község nevében egy díszesen bekötött „Choral“ könyvet nyújtott át.

Virág Péter borbereki áll. tanító az alvincz-borbereki állami tantestület nevében üdvözölte igen csinos beszédben. Éltette, mint az alvincz-borbereki állami iskolák igazgatóját.

Az óvodába járó kicsikék közül egy csinos kicsi leányka üdvözölte azzal a kedves hanggal, mely csak ő nekik adatott.

És Székely Lehel olyan boldog volt, olyan meghatott; ott állott elérzékenyülve, lelkében látva és hallva mindent, a nagy szeretetet, azt a nagy ragaszkodást, mely a mai napon csucsosodott ki, s melyekre ő olyan meghatva válaszolt.

A diszgyűlés elnökének kérésére Halmi István, a kör jegyzője, felolvasta a kapott üdvözlő leveleket és táviratokat, melyek meglehetősen számban érkeztek.

Üdvözlő levelet küldöttek:

Nagyságos dr. Havas Gyula, Alsófehér vármegye kir. tanfelügyelője.

Az abrudbányai tantestület.

Az abrudbánya-verespataki fiókkör.

A torda-szentlászlói tantestület, mely egy-szersmind képviseltette is magát Székely László áll. tanítóval, az ünnepelt öcsésével.

Táviratokat küldöttek:

A nagyenyedi áll. polg. leányiskola tantestülete.

Szülőföldje tantestülete (Tövis).

Király Árpád nagyrápolti tanító.

Ezek felolvasása után a vegyeskar rázendíté a „Rákóczy-induló“-t, melynek hangjai és folytonos éljenzés között a diszközgyűlés fejeződött.

Sietünk a „Galambhoz“ címzett vendéglőbe, hol mihamar megindult a felköszöntők folyamata.

Székely Lehel, a jubiláns, kezdte meg a felköszöntők sorozatát, Wlassics miniszter ó nagyméltóságára üritvén poharát.

Dr. Szabó Mihály segéd-tanfelügyelő Székelyre, Benedek Károly ev. ref. lelkész Sebestyénre, Sebestyén Sándor Székelyre, Halmi István dr. Elekes Viktorra, Székely Widmann Malvin kisasszonyra, ki rendkívül nagy szorgalmat fejtett ki az ünnepély fényének emelésében. Stb. stb.

Estve az óvoda helyiségében a jubiláns nevére teendő alapítvány javára táncvizsgalomban tartatott. Gyönyörű lányok, ügyes fiatal emberek kitarítottak csaknem a hajnali órákig.

A lefolyt diszközgyűlés jelenségei, a társadalom napról-napra jobban érdeklődő rokonszenve a népoktatásügy magasabb eszméje iránt meggyőzött minket arról, hogy a társadalom részéről van elismerés! Ugy legyen!

Magyar-Igen, 1897. december hó 10-én.

Makkai János,
áll. tanító.

* * *

E tudósítással kapcsolatban felemlítjük még, miszerint a jubileumon indítványozták, hogy üdvözöljék Wlassics kultuszminisztert. Ez meg is történt s a kultuszminiszter Szócs Pál országgyűlési képviselőhöz intézett következő levelével köszönte meg a figyelmet:

Kedves Barátom!

Székely Lehel néptanítónak ünneplése alkalmából táviratilag küldött szíves megemlékezésetekért, kérlek, fogadd és az ün-

népnyelven részt vett közönségnek és tanítóknak is tolmácsoljad halás köszönetemet. Tisztelettel.

Budapest, 1897. decz. 9.

Igaz híved:
Wlassics s. k.

Vegyes hírek.

— **Kérjük t. olvasóinkat hátralekös előfizetéseik gyors beküldésére.**

— **Olvasóinkhoz.** Lapunk mai száma közli előfizetési felhívásunkat. Midőn e helyen is felhívjuk arra t. olvasóink figyelmét és kérjük jövőre is szíves pártfogását, kötelességünknek ismerjük ezuttal is kijelenteni, miszerint jövőben is első és fő kötelességünk leendő az elvállalt feladatnak hiven megfelelni. Munkatársaink a régié és ezek száma a folyó évben is még szaporodott, mert mindig egyik kiváló gondoskodásunkat képezte, hogy lapunk minden egyes rovata szakképzett író által láttassék el. Rendes dolgozóitársaink: dr. Ebergényi Sándor, Lázár István, Horváth Miklós, dr. Farnos Árpád, Székelyhidu Viktor, Pakots József, Tauber Cornél, Szabó Gyula, Sallak Róza, Balogh Ferencz és Székelyhidu Ödön. Időközönként Albert Iván, dr. Bikfalvy Károly, Gáspár János, br. Kemény Endre, dr. Nagy Károly, Szilágyi Farkas, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, dr. Werner Gyula kiváló tollából nyerünk közleményeket. Tudósítóink — mint eddig is — mindig a leglelkiesmeretesebben és leghívtebben fognak értesíteni mindazokról, mik a vármegye területén történnek és olvasóinkat érdeklik. A kiváló hírlapíró Lichtenstein József szerkesztésében Budapesten megjelenő „Pester Correspondenz“ című könyvmatos lappal fennálló viszonyunk pedig lehetségessé teszi nekünk, hogy az összes vidéki lapokat megelőzve a fontosabb politikai mozzanatok azonnal közölhesük. Egyik szerkesztőnk országgyűlési képviselő is lévén, a legérdekesebb budapesti híreket távirat útján fogja közölni lapunkkal. Magunk részéről tehát mindent megteendünk, hogy t. olvasóink igényeit kielégítsük, de viszont fáradozásainkat csak úgy koronázzandja siker, ha ebben olvasóközönségünk kellő mérvbeni pártolását megszerezhetjük, miért is ujlag is tisztelettel kérjük az előfizetések megújítását.

— **Kinevezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Kassalik Emilia nagyenyedi polgári leányiskolai segéd-tanítónőt ugyanezen iskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **A nagyenyedi Bethlen-kollégiumban** f. hó 18-án tartandó javító érettségi vizsgálatokhoz a vallás- és közoktatásügyi miniszter a közoktatási kormány képviselével dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanárt bizta meg.

— **Az iparhatósági megbizottak** választásának előmunkálatai tárgyában a városi tanács mint I. foku iparhatóság a kö-

vetkező hirdetményt bocsátotta ki: **Hirdetmény!** Alulírt városi tanács, mint I-ső foku iparhatóság részéről ezennel közhírre tétetik, hogy az iparhatósági bizottsági tagok választására jogosult iparos és kereskedők névjegyzéke megállapított s közszemlére kitétetett, amely hivatalos órák alatt, 15 napon keresztül, érdekeltek által a városi iparhatósági irodában betekinthező. A városi tanács, mint I-ső foku iparhatóság. Nagy-Enyed, 1897. december 14.

— **A tiz szobor iskolai ünnepélyét**

a helybeli polgári leányiskola növendékei valóban megható lelkesültséggel ünnepelték meg f. hó 12-én. Nagyon sajnáltuk, hogy a téli zord időjárás miatt még nagyobb közönség nem vehetett részt, mert az aránylag nem nagy terembe többen alig férhettek volna el. De ott volt Zeyk Dániel főispán, Török Bertalan országgyűlési képviselő nejevel, Gáspár János m. főjegyző, isk. gondnoksági elnök, Kovács Gyula polgármester, dr. Szabó Mihály h. kir. tanfelügyelő, Dely Ödön minorita házfőnök, Winkler János ifj. nejevel és még sokan a szülők és rokonok közül, kik eljöhettek gyönyörködni az ifjú szívek lelkesülésében. Lőte Melinda vezetése alatt énekelt „Szózat“-tal kezdődött az ünnepély, mire Kovács Katinka szavalta el élénken „Éljen a király“ cz. költeményt Rudnyánszky Gyulától. A kar szép „Imadala“ után egy kedves kis szőke leány, Domanitzky Irén olvasott fel a „Tiz szoborról“ tiszta, csengő hangon, oly jó előadással, hogy midőn végül az Ó Felsége nemzeti lobogók között levő arcképe felé fordulva áldást kért a királyra, önkénytelenül is lelkes éljenzésben tört ki a közönség. Mórággyi Róza és Müller Ida precíz zongorajátékát, melylyel a „Hunyadi László“ operának egy igen szép részletét adták elő, és Bartha Annát, ki Fejes Istvántól a „Tiz szobor“ költeményt szavalta, méltó elismeréssel fogadta a közönség, s a tetszést még fokozta Lázár Amália, ki szép reményekre jogosító gyönyörű alt hangján „Régi magyar dalok“-at énekelt. Torkos László megható költeményét, „Örülj velünk“, igaz bensőséggel adta elő Simon Erzsike. Az ünnepély a „Hymnus“ elzengésével ért véget s a közönség sietett elismerését fejezni ki a jól sikerült ünnepély rendezése felett Dömök Erzsébet igazgatónőnek.

— **Nagy-Enyed város főerdészétől**

a következő sorok közlésére kértünk fel: Folyó hó 5-én megjelent becses lapjuknak egy kis cikkében nyílt kérdés intéztetett nemes Nagy-Enyed város polgármesteréhez. E cikkben hivatalos működésem tétetett bírálat tárgyává. Az igazság érdekében kötelességem kijelenteni, hogy mindaz, ami eme cikkben hivatalos működésemről állítatik, valótlan és ferde. De, bár nem szívesen teszem, kénytelen vagyok hivatalos működésemről, megtámadott reputációm érdekében, egy pár száraz tenyt felsorolni.

Tény az, hogy csak 1894. év április hó elseje óta vagyok N.-Enyed város szolgálatában.

Tény az, hogy városi főerdézi állásommal egyidejűleg ez időből nyolcz hónapig mint nemes N.-Enyed város helyettes pénztárnoka szolgáltam, tehát ez idő alatt nem csak a főerdézi állással járó hivatalos teendőimet végeztem, de intéztem a város pénztári ügyeit és e munkatöbbletért semminemű fizetést, vagy bárminemű díjazást nem kaptam soha.

Tény az, hogy sem közvetlen, sem köz-

vetett felelősségem részéről kötelességmulasztás miatt megintve, vagy megbüntetve nem voltam soha.

Tény az, hogy a múlt év decemberében tartott városi tisztújítás alkalmával, jelenlegi állásomra ujjal közfelkiáltással választattam meg.

Tény az, hogy N.-Enyed város hivatalba lépésem óta erdőbirtokát csaknem megkésztette és pedig oly távol eső erdőrészekkel, amelyeknek kezelése, felügyelete sok időt, fáradságot igényel.

Tény az is, hogy a múlt év decemberében a városi tanács tagjainak fizetése — az én állásommal járó fizetés kivételével — a szervezeti szabályainak átalakítása folytan emeltetett.

Tény az, hogy Nagy-Enyed nemes város erdőbirtokait és egy szóval az erdőt nem járhatom be annyiszor, amennyiszor arra ama bizonyos „borzadály“, melyet cikkíró ur emleget — és amit én vonzalomnak érzek és hívok — készlet, de ennek oka az, hogy a városi szervezeti szabályzat értelmében számtalan más a közigazgatásba vágó műszaki teendő vár reám. Ezenfelül az ellátásra beosztott ügydarabok nagy száma — ez évben is eddig mintegy ezer darab osztott ki ellátásra — az irodai asztalhoz kötnek. (Vajjon nem ez az ama bizonyos „papíros szerezés“, mit a cikkíró ur emleget?)

De tény az is, hogy mindannyiszor, a hányszor kötelességem parancsolja, az erdőt bejárni és az ott végzendő teendőket pontosan elvégezni. Elvégre, a cikkíró urnak megjegyzésként mondhatom, az erdőgazdaság okszerű vezetése nem az erdők minél gyakorabbi bejárásában rejlik. Ez főkötelessége az erdő véd-személyzetének, az erdővédeknek és erdőpásztoroknak.

Mindezen felsorolt tények alapján, azt hiszem, méltán utasítom vissza mindazon vádlanságokat, amelyek hivatalos működéséről állítottak.

Ezzel az ügyet ez uton magam részéről befejezettnek tekintem. Kiváló tisztelettel kifejezésem mellett vagyok — Nagy-Enyed, 1897. decz. 14. — K. Tarsolly Árpád városi főedéssz.

Fenti nyilatkozatra ama bizonyos cikkíró megjegyzése a következő: „Nyilt kérdés nemes Nagy-Enyed város tekintetes polgármesteréhez“ czímen. Hát jól emlékezem ez előtt két héttel, a városi erdési állomásra vonatkozólag egy kis interpelláció jelent meg a lap hasábjain. A feleletet erre a fentiekben — az önvédelem jogával élve — megadja az egyik fél, de nem az, aki kerdezett. Erre semmi megjegyzésem, helyében én már rég megtettem volna, hanem tisztelettel felkérem polgármester urat, hogy a hozzá intézett kérdésre már most akár nyilt uton a nyilt kérdésre, akár aktszerűleg ő is feleljen meg, mert a kérdés megoldás ilyen alakban egyoldalú s különben is a kérdés őt, mint a város fejtét kell hogy érdekelje!

— **Meghívó.** A nagyenyedi „Szegény tanulókat segélyező kör“ december 18-án (szombaton) a régi városház nagytermében fillér-estélyt rendez a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja a zenekar. 2. Felolvas Molnár Gyula mérnök ur. 3. Énekel a vegyeskar. 4. Élőkép. — Műsor után táncz. Belépti díj személyenként 30 kr. Felülfizetéseket köszönettel fogad és nyugtatványoz a

rendező bizottság. Kezdeté este fél nyolcz órakor.

— **Állatgészségügyi kimutatás.** Lépene: Kutfalva 3 udvar. Takonykór és bőrféreg: Gyulafehérvár 1 udvar. Ragadós száj- és körömfájás: Alvincz 2 u., Buzás-Boocsárd 4 u., Koslárd 5 u., Magyar-Igen 1 u., Maros-Váradja 1 u., Mihálczfalva 4 u., Oláh-Girbó 9 u., összesen 7 község, 26 udvar. Sertésvész: Felenyed, Koslárd, Magyar-Bagó, Maros-Szent-Benedek, Nagy-Enyed, Oláh-Tordos, összesen 6 község.

— **Táncvigalom.** Aranyos-Gyéresen 1897. évi december hó 27-én az iskola termében részben az ev. ref. egyház harang-alapja, részben a szegény iskolás gyermekek felruházása javára zártkörű táncvigalom lesz, ezt megelőzőleg élőképekkel. A multság kezdete este pont fél 7 órakor. Belépti díj: Személyenként 1 forint. Család-jegy 3 forint. Jegyek előre válthatók dr. Tomcsik József ur gyógyszer-tárában Aranyos-Gyéresen, este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Vendéglősről gondoskodva van. A rendezőség élén dr. Szilágyi János elnök, dr. Betegh Jenő alelnök, dr. Tomcsik József pénztáros állanak.

— **„J. Breckner Seifen u. Kerzen Fabrik Karlsburg“** czégre figyelmeztetjük gyulafehérvári polgártársainkat a végből, hogy sziveskedjenek ennek a derék férfinak tudomására hozni, miszerint jövőre magyarul feleljen a hozzá magyarul intézett megkeresésekre, és ne sajnáljon német stampigliája mellé egy magyar bélyegzőt is csináltatni levelezéseire, mert Gyulafehérvárnak „Karlsburg“ nevet ott lakó magyar honpolgár nem szokta használni magyar megrendelőkkel szemben.

— **A szabadságharcz képosarnoka.** Jókai, Bródy Sándor, Rákosi Viktor 1200 képet gyűjtöttek össze 1848—49-ről. Ezekhez írták meg a legjelesebb írók közreműködésével a dicsőséges idők gyönyörű történetét. Ilyenformán 48—49-nek a legjelesebb, legkimerítőbb könyve ez, amely „1848“ czímen most album alakú, igen olcsó füzetekben jelenik meg. Az eddig megjelent 3 füzetből százezer példány fogyott el eddig, ami arra vall, hogy nem lesz magyar ember, aki meg ne szerezze szabadságharczának e bibliáját. A szerkesztők és kiadók abban állapodtak meg, hogy a hatalmas, diszmű 30 füzetben teljes lesz minden körülmények között és ha mégis többet adnának, akkor kötelezik magukat azt ingyen adni a vevőknek. Így a teljes munka 9 ft lesz és egy krral sem több. „1848“ harmincz krajczáros füzetekben is kapható minden könyvesboltban. Képes, bőséges tájékoztatót e lapok előfizetőjének ingyen ad és kérésre küld a helyi könyvkereskedő, vagy a kiadó: Révai Testvérek irod. r. t. Budapesten. (Váczu u. 1.)

NAPIREND.

Csütörtök, decz. 16. A Testgyakorló Egyesület gyakorló órája d. u. 6—7-ig. — Igazoló választmány ülése d. e. 10 órakor a vármegyeház kis közgyűlési termében.

Szombat, decz. 18. Magánvizsgálatok az állami polgári leányiskolában d. u. 1/3 órakor. — Fillérestély érdekes csoportképpel és tánczozal a szegény tanulókat segélyező egylet javára a városház nagytermében. Kezdeté este 7 órakor.

Kérjük a városi hatóságokat és az egyletek elnökségeit, hogy a gyűlések idejét jó előre lapunkkal közölni sziveskedjenek.

Meteorologiai jelentés decz. 12-től decz. 15-ig.

Nap	Ora	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Bor- lat	Csapadék	Hő napi max. min.
12	7	64.1	-0.6	SW ₁	10	—	
	2	66.8	+0.2	—	10	—	+0.6 —4.0
	9	69.2	-2.0	—	10	—	
13	7	70.7	-4.0	W ₁	10	—	
	2	70.3	-1.9	—	10	—	-1.4 —4.0
	9	70.4	-2.4	—	10Δ	ny.	
14	7	71.0	-2.4	—	10	—	
	2	70.0	+0.4	—	7	—	+1.0 —4.9
	9	70.4	-2.0	—	0	—	
15	7	71.8	-4.9	—	10	—	
	2						
	9						

Kilátás: Száraz, ködös.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég Δ = dara.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági apróságok.

A mai nehéz gazdasági viszonyok között nem csekély gondot ad a gazdának az, hogy gazdaságának üzletágába mely növények termelését karolja fel. Igaz ugyan, hogy a buza ára a folyó évben jelentékeny emelkedést mutatott, de ez az egy körülmény még nem szolgáltatott elegendő alapot arra, hogy elvakítson bennünket, s a buzatermelés fokozására serkentsen; mert a mint váratlanul érintette a gazdaközönséget az idén az az óriási áremelkedés, ép oly váratlanul érheti majd a közel jövőben ismét egy nagy és még veszedelmesebb árcsökkenés. A búzánál, vagy egyáltalában a gabonatermelésnél megállapodni tehát nem lehet. Érdekeben áll a gazdának, hogy folytonosan új jövedelmi források megnyitására gondoskodjon új termelési ágak felkarolása, meghonosítása által. A feladat azonban nem könnyű. Mert nézzük csak, mit tapasztaltunk az állattenyésztés és növénytermelés egyes ágainál. Szarvasmarha-tenyésztésünk féltelmes ellensége, a ragadós tüdőb, a ragadós száj- és körömfájás alaposan megtizedelte szarvasmarha-állományunkat, sőt mi több, tönkre tette egész vidékek marha-állományát; sertésállományunk legnagyobb része a sertésvésznek lett áldozata elanynyira, hogy milliókra rugott azon összeg, melyet a gazdaközönség e téren szenvedett.

A növénytermelési ágban hasonló kalamitásokkal találkozunk. Burgonyatermelésünket a sok állati és növényi ellenségek helyenkint egészen tönkre teszik; cukoriparunk veszedelmes helyzete a cukorrepatermelésnek vet gátot; dohánytermelésünk fejlesztését a monopolum zárja korlátok közé; a lóheremag ára évről-évre apad, egy szóval, súlyos gondok nehezdednek a gazdaközönség vállára, s valóban nem eléggé lehet csodálkozni azon, hogy daczára a rossz helyzetnek, a gazdaközönség szívesen fejleszti tetterejét a megélhetés nehéz napjaiban, s nem csügged, sőt ellenkezőleg a legkomolyabb törekvással s igazi férfias erélyvel lát hozzá a válságos állapot megszüntetésére. Örömmel tapasztaltuk a töb-

bek között, hogy a termelésben helyt ad az ipari növények egynémelyikének, így a czi-kóriának, a komlónak stb., s bár az eddigi eredmények nem a legfényesebbek, de azért olyanok, hogy reményt adnak kedvező eredményre. Hogy minálunk pl. a komlótermelés még nem eredményez oly sikert, minőt Csehországban, Franciaországban, Belgiumban tapasztalhatunk, annak egyedüli okát abban kereshetjük, hogy a művelés terén nem bírnak még oly sok tapasztalattal s gyakorlattal, mint az említett országok komlótermelői. Ami azonban késik, el nem mulik. Bizonyára elő nemsokára az az idő, mikor a mi komlónk is kiállja a versenyt a saazi, auschai vagy pfalzi komlóval; mert komlótermelésünk mindinkább intenzívebb jellegre kezd öltetni, s iparkodnak komlótermelőink a külföldi komlótermelők e téreni gazdag tapasztalatait érvényesíteni. Erre egyébként nagy szükség is van, mert hazánk számos vidékén igen jövedelmező s nagy figyelmet érdemlő művelési növény a komló, amelynek jövedelmezőségét helyes termelési szabályok betartásával nagyon lehet fokozni. Jó védett fekvés, megfelelő talaj, annak okszerű megmunkálása, kitünően ismert fajták behozatala, czélszerűen végrehajtott trágyázás, mind oly tényező, mely a termés-eredményt lényegesen módosíthatja. Az említettek közül különösen a trágyázás gyakorolja a legnagyobb befolyást úgy a mennyiség, mint a minőség javulására. Ujabb időben már a műtrágyák is alkalmazást nyernek a komlós kertekben, s amint az ez irányban tett kísérletek eredményei igazolják, a szuperfoszfátnak és chilis-létronnak elhíntése nem maradt eredmény nélkül. Több oly adat áll rendelkezésre, amely szerint a jelzett műtrágyák holdankint csaknem egy métermázsa többletet idéztek elő, ami a komlónál — tekintve annak magas árát — minden esetre számot tevő körülmény.

Csarnok.

Egy ruha miatt.

— A Közérdek eredeti csarnoka. —

Írta: Sallak Róza.

(Vége.)

A Flóra fénylő, sötét hajában ott ingott az utolsó szál virág is, bájosan, kecseljesen. A mama ma különösen gyöngéd volt. Mindig és mindig kapott valami igazítani valót, hol a ruhán, hol itt, hol ott; végre elkészültek.

— Na, most már szabad, Flóra.

A szép lány nem várt több biztatást. Megigérte anyjának, hogy addig nem néz a tükörbe, míg tökéletesen készen nem lesz, s most, amint megállt a nagy álló tükör előtt, ajkát önkéntelen felkiáltás hagyta el; sohasem látta magát ily szépnek, ily bájosnak.

Valóban szép is volt; hófehér az egész alak tetőtől talpig, hófehérek, villogók a vállak, a karok, hófehér volt hajában a virág, a könnyű fénylő selyem alj, a hullámzó gaze bevonat, a nehéz peluche dudorok a vállon; s mindehhez a hamvas, gyönyörű arc, a sötét égő szemek, az eszményi szép ajkak, a kedves, akaratos homlokfürtök, s az a meglepő kifejezés minden vonásán, a kíváncsiság a szemekben oly igézővé tették az egész lányt, hogy a mama alig tudta levenni szemeit róla.

— Megtudom hát végre, mama, honnan van mindez? . . .

— Még ma megtudod, Flóra.

— Talán a Béla bátyám . . .

A mama nem rejthetett el egy gunyos mosolygást, hisz épen a Béla bátyja volt, aki bezárta az orra előtt az ajtót, amikor kölesönt ment kérni tőle, csupán csak kölesönt.

— Ó volt, mama? . . .

— Ne faggass, megtudod, érd be vele, s most siess, itt a belépő, ügyelj, vond a prémet a nyakadhoz jól, meg ne hülj, a kocsi lent vár.

— Honnan ez a fényezés, mama? ez a remek ruha, a kocsi? Magad is milyen előkelő vagy. No de mindegy, szeretem a fényt, a jólétet, s hányszor kellett hallanom tőled, hogy nincs bennem semmi előkelő vonás!

S amig végig gördült a hintó, s amig megállt a fényesen kivilágított táncz helyiség bejárata előtt, a szép lánynak eszébe jutott megint a gyermekkori játszótárs. Vajjon ott lesz? S olyan remegést érzett, mint az első nagy estélyen, mit a mama adott. Pár pillanat, s fent voltak az emeleten; a rendezők egész raja igyekezett utat nyitni, a mama megigazgatta a prémes belépőt, valaki ajánlta magát:

— Szabó Sándor. — Karját nyújtotta, a lány nem mert ránézni, a hangnak olyan különös rezgése volt. — Vajjon ő az? . . .

— Nem ismer? . . .

— Tehát ő az! Mennyire megváltozott! Most már reá nézett egész nyugodtan; bizony nem ismerte volna meg. Milyen halvány, milyen beteges kinézése van!

Az ifju elértette:

— Hja! a sok éjjelezés, a sok munka, a reménytelen szerelem — de ezt nem mondta az ifju. — Most már vége; tul vagyok mindenem, állomást is kaptam; ha az Isten és még egy valaki úgy fogja akarni, — az ifju messze elnézett a színes lobogók közé — boldog is leszek.

A lány követte az ifju tekintetét. Vajjon kit akar? Uj kedves? . . . új ideál? . . . s úgy belefájdult a szíve.

— Vannak tánczosai? — fordult hirtelen feléje Szabó. — Velem is kell tánczolni egy négyest; akarja?

— Akarom, akár az elsőt . . .

— Nézze, hogy özönlik a bali közönség; egy kissé későn jöttek. 10 óra. Most vezetik a lady patronesset az emelvényre. Jel van adva az első csárdáshoz. Szabad kérem? . . .

Olyan szerény előkelőséggel hajlott meg, olyan kifogástalanul nyújtotta a karját! A nagyságos mama meg volt elégedve, körülötte hol halkan, hol hangosabban kérdősködtek: ki az a gyönyörű lány? . . . Valóban szép, remek, s több ehhez hasonló megjegyzéseket lehetett hallani.

Flóra tánczolt, tánczolt, szakadatlanul. Szabó Sándor legjobb barátai egész kört képeztek ülőhelye körül, s az ifju doktor egy nagy filodendron mellől nézte az imádott lány sugárzó arcát, jól esett neki a más dicsősége.

A jó kedély általános volt, tánczot táncz követett, s minél jobban gyönyörködött a kedves lány arcában, annál nehezebben tudta fékezni azt a régen fojtogatott szerelmet; egy tour alkalmával a szép Flóra egészen vállára hajtá fejét, a hófehér nyak egészen kiviláglott; ha megcsókolu! . . . Nem, nem teszi meg, de igen azt megtette, hogy odaszoritotta hevesen dobogó szívéhez, s attól aztán a szép lány arca olyan lett, mint a gipsz, s még jobban odahajította a fejét.

— Tehát nem bánta meg? Nem haragudott meg érte?

Időnként a le- s feljáró ifjuság között feltűnt egy alak, kinek a láttára Kátóné, akárhogy titkolta is, mégis rosszul érezte magát, de megmagyarázhatatlan okoknál fogva Márton János távol tartotta magát egész este, csak egyszer furakodott a mamához, ha fogasson-e? Elég volt-e mára? S a mama, hogy szabadulhasson, jelt adott a távozásra. Azzal el is tűnt Márton, az előcsarnok egyik oszlopához támaszkodott, ott volt akkor is, amikor Kátóék a lépcsőn mentek lefelé; a mama Flóra fölé hajlott:

— Nézz hátra, ott áll, akinek köszönheted ittlétedet.

A csarnok egészen üres volt, egyedül Márton János támaszkodott még mindig az oszlophoz. A lány mohó vágygial nézett félre, arcát sötét bibor, majd halotthalványság önté el, majd összeesett; az ifju érezte, hogy a karján nyugvó kar mennyire remeg, bátorságot vett magának jobban magához szoritani, majdnem vitte a lányt a lépcsőkön, s míg annak fejében egész khaos lett, az alatt az ifju is gondolt valamit: Ha így elvihetné! el messze, messze innen, milyen boldogok lehetnének!

Egész uton egyet sem szólt Flóra, odahaza sem. Letépte a virágot fejeéről, ellökte messze magától, s úgy, egyenként tépegette le mindent. Olyan fehér volt az arca, mint a sima atlasz alj, miről mindent letépett már, s még mindig nem jött hang az ajkaira.

Az ajtón halkan kopogtak, a mama tudta, ki; Lőrincz volt, a régi inas, nyomában jött a szobaleány. Márton fogadta vissza a régi cselédséget. Szakács, kocsis lent voltak a ház alsó emeletén levő cselédszobákban.

— Nincs szükségünk semmire sem, magunkra akarunk maradni — szólt Kátóné parancsa ezekhez. Az inas kiment, a szobaleány összeszedte a ruhát s követte a távozó férfit.

Flóra végre anyjához fordult, s most már beszélt:

— Szólj mama! tudni akarok mindent.

— Nem sok — felelte anyja. — A régi pompa, fény fog körözni újra; sorsunk változott, csak légy okos, engedelmes, de különben annak is kell lenned, én úgy akarom. Márton megkért.

— S te odaigértél neki? . . .

— Oda.

— Tőle van a pénz, e rongy rajtunk, minden? . . . Szólj! . . .

— Tőle.

— Nem sok ezért az én lelkem üdve, mama? . . .

Valami olyan észbontó fájdalom homályosította el szép sötét szemeit, hogy az anya egy percze, egy percze csak, megbánást érzett.

— Tégy, ahogyan akarsz.

— Tegyük fel: te kifizeted Mártonnak a ruhát, a házbért, mindent s elmegyünk innen, messze, messze, ugy-e? . . . — beszélt lázasan, móhon a lány.

— Azt nem tehetem.

A Flóra arca még egy árnyalattal fehérebb lett.

— Senki sem ad már neked pénzt?

— Senki.

— Na jól van, ezt jól elrendezted, büszkeségemre építetted a terveid várát, biztositalak, nem fog összedőlni. Márton János Kátó Flórának nem vehet egy gombostűt

sem, a menyasszonyának odaadhatja minde-
net. Ügyelj mama! azok az aranyak nem
fognak neked gyönyörűséget szerezni; elad-
tad a lányod boldogságát értök.

— Ostobaság, Flóra Dr. Szabó Sándor
szegény ember nagyon, nem te vagy a neki
való feleség.

— Elég mama! ne bánts, hagyj, ne em-
legesd a nevét soha, ne merjétek említeni
. . . Halvány ajkai megremegtek, hosszú
szempillái alól megeredt a könny, s most
már éppen elcsodálkozott Kátóné, hogyan
lehet valaki ilyen bolondos, amikor anyji
minden néz rá a jövőben.

Mit álmodott a szép leány azon az éjen?
Bajos lenne kitalálni. Vajjon egyáltalában
aludt-e? A tulhalovány arca, a beesett szem
az ellenkezőről tanuskodik. Most még hozzá
az a világoskék pongyola semmi szint nem
ad a kimerült arcnak. Egyedül van a kis
szalonban, ölébe eresztett kezekkel ül, ül, de
nem gondolkozik, nem képes semmire; mire
gondoljon: a multra, vagy a jövőre? Meg-
fogja örjíteni mind a kettőt.

Az előszobában léptek hallatszottak, a
csendes ülő leány felugrik, futni akar, is-
meri azokat a lépteket, tegnap este óta
csak azt hallja; maradnia kell, az ajtót
már nyitják, valaki mind közelebb jön, s ő
még mindig mozdulatlanul áll, egész súlyá-
val a zongorához támaszkodva. Szemeit
nem meri felemelni, nem mer belenézni an-
nak a másiknak az arcába.

S az ifju nem vesz észre semmit, maga
is zavarban van, mentegőzik, hogy min-
den bejelentés nélkül jött be, de nem lá-
tott sehohol senkit, aztán azt gondolta, jobb is
így, csak annyit akar tudni, remélhet-e?
Elvár ő aztán akármeddig, édes lesz most
már várni, s most már fel is néz a lányra.

Kinos csend következett. Flóra szétsza-
kadni érzé lelkét s még mindig nem volt
képes felelni. Mit mondjon? Végre erőt
vesz magán. E perczen újra nyílt az ajtó
és újra jött valaki bejelentetlenül és amint
Flóra tekintete találkozott a belépővel, meg-
semmisülten esett össze újra, egy percre
csak, aztán természetfölötti erővel egyene-
sedett magasra s a mélyen meghajló Már-
ton János fölött elnézve messze a függöny
mögött bekandikáló kék ég felé, tompa, re-
megés nélküli hangon ajánlta egymásnak a
két ismeretlent. — Dr. Szabó Sándor ur . . .
Márton János, a völegényem . . .

Az ifju, mintha villám csapott volna le
közvetlen előtte, oly hirtelen kapta hátra
fejét, oly hirtelen, hogy beleingott egész re-
megő alakja; tehát csalódott. Oh, de ho-
gyan! S amint összegörnyedve, hófehér arc-
czal kitámolygott, még csak akkor nézett
ki igazán gyengének, betegesnek.

S annak a szép lánynak megint nem volt
ereje utána nézni, s látta mégis, látta az-
után is soká, szüntelenül, látta akkor is,
amikor a halála hírért elhozták neki s szép
büszke feje alá hanyatlott. Sokat szenvedett
lelke megtört egészen, nem titkolta már
olyan nagyon, hogy bánata van; ott és ami-
kor jól esett, áldozott könnyel ez első és
egyetlen szerelme fájó emlékének.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-
gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-
gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65
krig méterenkint — valsmint fekete, fehér, színes
Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méte-
renkint, sima, esikos, koezkázott, mintázott, damaszt
stb. (mintegy 140 különböző minőség, 2000 szín és
mintázatban, stb.) a megrendelt árukat **postabér- és**
vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat posta-
fordultával küldik: HENNEBERG G. (es. és
kir. udvari szállító) selyemgyárakai Zürich-
ben. (Svájczba címzett levelekre 10 kros, levelező-
lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.) Magyar nyelven
irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (5)

The Continental
Bodega Company.
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor •
• Sherry •
• Madeira •
• Marsala •
• Malaga •
Tarragona s. a. t.
Legjobb
bevásárlási forrása

Raktár:
Nagy-Enyeden
Winkler János
urnál.

1168 19-20

Sz. 761—1897. főisp.

Pályázati hirdetés.

A kormányzatomra bizott Alsófehér
vármegye tisztviselőkarának létszámában
elhalálozás folytán az egyik közigazga-
tási gyakornoki állás üresedésbe jöven,
ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek
és felhívom mindazokat, akik ezen 350
frt évi fizetés és 60 frt évi lakbér élve-
zetével egybekötött **közigazgatási** gya-
kornoki állást elnyerni ohajtnák, hogy
életkorukat, családi állapotukat és az
1883. évi 1. t.-cz. 3. §-ában előirt el-
meleti képzettségüket igazoló és kellően
felszerelt folyamodványaikat hozzám **1898.**
évi január hó 15-ig nyujsák be.

Alsófehér vármegye főispánjától.
Nagy-Enyeden, 1898. december hó
7-én.

Zeyk Dániel,
főispán.

1320 1-3

Pályázat

szőlőpózna és czövekre.

Alólirt igazgatóság a tordai állami
amerikai szőlőtelep részére szállítandó
póznak és czövekekre pályázatot hirdet:
Szükséges: 1. 1550 drb 5-5 m.
hosszu, a tövétől számított 20 cm. ma-
gasságban 14—15 cm. átmérőjű fenyőfa
pózna.

2. 10.400 drb 70 cm. hosszu, 6—7
cm. vastag hántott gömbölyű tölgyfa
czövek.

Feltételek: 1. Az 50 kros bélyeggel
ellátott zárt ajánlatok, melyekben a fe-
nyő faja megnevezendő, alólirt igazgató-
ság címére **1898. január 15-ig** be-
nyújtandók.

2. A szállítás a tordai állami ame-
rikai szőlőtelepre 1898. márczius végéig
eszközleendő.

A nagyenyedi
m. kir. vinczellériskola
igazgatósága.

1321 1-3

Pályázat

szőlőpózna és karóra.

Alulirt igazgatóság a tordai állami
amerikai szőlőtelep részére szállítandó
póznak és karókra pályázatot hirdet.

Szükséges: 1. 5-5 m. hosszu, a tö-
vétől számítva 20 cm. magasságban 12
cm. átmérőjű 2850 drb hántott kocsá-
nyos vagy kocsánytalan tölgyfa pózna.

2. 22800 drb 70 cm. hosszu, 6—7
cm. vastag hántott gömbölyű tölgyfa
czövek.

3. 25650 drb. 2-5 m. hosszu, 7—8
cm. vastag, hasított tölgyfa karó.

Feltételek: 1. Az 50 kros bélyeggel
ellátott zárt ajánlatok alólirt igazgatóság
címére **1898. január 31-ig** benyújtandók.

2. A szállítás a tordai állami ame-
rikai szőlőtelepre 1898. év július végéig
eszközleendő.

A nagyenyedi
m. kir. vinczellériskola
igazgatósága.

1316 3-3

Haszonbérlet.

Az özvegy Nagy Andorné tulajdonát képező, Fugad, Asszony-
népe és M.-Bénye községek határán levő **300 holdnyi**

tagositott birtok

1898. évi január 13-án kezdődőleg 6 évre árverés útján haszonbérbe
fog adatni.

Az árverés **1897. december 19-én d. e. 9 órakor** Nagy-Enyeden,
dr. **Jeney Elek** ur ügyvédi irodájában lesz megtartva, hol a részletes
feltételek is megtekinthetők.

1317 3-3